

Vejledning Sammenhæng i overgang 0-6 år

Sammenhæng for barnet i overgangen mellem tilbud

Sammenhæng

I Sønderborg kommune prioriterer man en tidlig indsats og opfølgning, hvor overgange imellem tilbuddene skal medvirke til, at skabe sammenhæng i barnets liv.

I en tidlig indsats er målet at fokusere på alle overgange og sikre vidensdeling, fælles mål og prioriterede tiltag fra sundhedsplejen til dagplejen/vuggestuen, fra dagplejen/vuggestuen til børnehaven og fra børnehaven til skolen.

Alle børn trivselsvurderes systematisk, og indsatsen understøttes ved forældreinddragelse, hvis det vurderes at barnets trivsel er påvirket.

I den opfølgende indsats, både i egenfagligheden og tværfagligt holdes fokus på en fælles handleplan omkring barnet.

Sammenhængen skal sikre, at de voksne omkring barnet forbereder sig på - og stiller eventuelle nødvendige støttende tiltag og dialog til rådighed, så barnet imødekommes på bedste vis i de nye rammer. For at en overgang sikres bedst mulig skal overleveringen ske i samspil mellem forældre, afgivende samt modtagende pædagogisk personale. Fagpersoner fra Tidlig indsats kan inddrages med henblik på vejledning og rådgivning.

Værdier i samarbejdet:	Handleplan i samarbejdet:	Metoderne i samarbejdet:
Barnets ressourcer (resiliens teori, narrativ psykologi, positiv psykologi) Aktiv forældreinddragelse Tværfagligt samarbejde	Fælles mål Prioriterede tiltag Årsplan for mødeaktivitet	Trivselsvurdering for sundhedspleje - dagtilbud Dialogmodel Fagprofessionel og pædagogisk sparring (samarbejde omkring it platform) Sammenhængsmodel

Barnets ressourcer:

Ved barnets ressourcer forstås, at man som fagpersoner tager udgangspunkt i barnets muligheder for udvikling og læring i den kontekst barnet er i. De voksne omkring barnet stiller sig så tæt på barnets verden ved "at gå i børnehøjde" og "følge med barnets bevægelser" for at få en forståelse af,

hvordan det er at være barn og hvilke muligheder, der byder sig i den sociale kontekst og under de betingelser, barnet er i.

Målet er, at de voksne omkring barnet understøtter barnets potentialer og på et tidligt tidspunkt er i stand til at hjælpe barnet, når det er nødvendigt.

Aktiv Forældreinddragelse:

Børnene er forældrenes ansvar, og forældrene er de vigtigste i børnenes liv. Derfor er forældrene betydningsfulde samarbejdspartnere, hvis viden om barnet og eventuelle løsningsforslag skal medtænkes i en indsats omkring et barn i en udsat position. Det er fagpersonerne som professionelle, der er ansvarlige for at etablere et ligeværdigt og udviklende samarbejde med barnets forældre. Det vil sige, at kvaliteten af relationen til barnets forældre er de professionelles ansvar.

Sammenhængsmodellen består af 2 elementer der er prioriteret i alle overgange:

Sammenhængsmodellen

Med barnet følger en overgangsbeskrivelse/skema som både forældre og personale udfylder og et overgangsmateriale (børneprofil), med henblik på at videregive oplysninger om barnets situation i overgangen fra én institution til en anden.

I de tilfælde, hvor der på baggrund af arbejdet med trivselsvurderingerne og barnets generelle udvikling, sundhed og læring er anledning til bekymring omkring barnets trivsel (gul position), skal der følges op på overgangsskemaet med en faglig vurdering af, om der afholdes en overgangssamtale. Ved stærk bekymring (rød position) eller ved særlige tiltag skal der altid holdes en samtale.

Ved samtalen deltager forældre, afgivende, modtagende institution og relevante fagpersoner. Afgivende institution har tovholder funktion i forhold til indkaldelse.

Det er den modtagende enheds ansvar i samarbejde med forældrene at prioritere og igangsætte pædagogiske indsatser i barnets nye kontekst i forbindelse med opstart. Tværfaglige samarbejdspartnere kan inddrages med henblik på rådgivning og vejledning om inkluderende tiltag.

Forældrenes deltagelse sikrer, at forældrene er indforstået med, at der videregives oplysninger om deres barn og at de er vidende om de oplysninger, der videregives til den modtagende institution.

Barnet, der vurderes til at have en generel god trivsel beskrives af forældrene ud fra tre temaer.

- Vigtig information, som har betydning for barnets start og modtagelse
- Styrker og særlige kendetegn
- Eventuelle udfordringer

Tværfagligt samarbejde og overgangsmødet:

En tværfaglig koordinering i forhold til samarbejde og tiltag i overgangen følger nedenstående model. I overgangen er der et net af aktører omkring barnet. Aktørerne har hver især afsæt i enten en pædagogisk-, tale/hørefaglig-, sundhedsfaglig-, socialfaglig-, psykologfaglig eller viden, der sættes i spil, når der opstilles fælles mål.

Aktørerne har hver især kompetencer og kendskab til egen kerneydelse, der bidrager til en fælles viden. Denne viden er vigtig når der skal prioriteres og koordineres i forhold til en fælles målsat handleplan for barnet i overgangen.

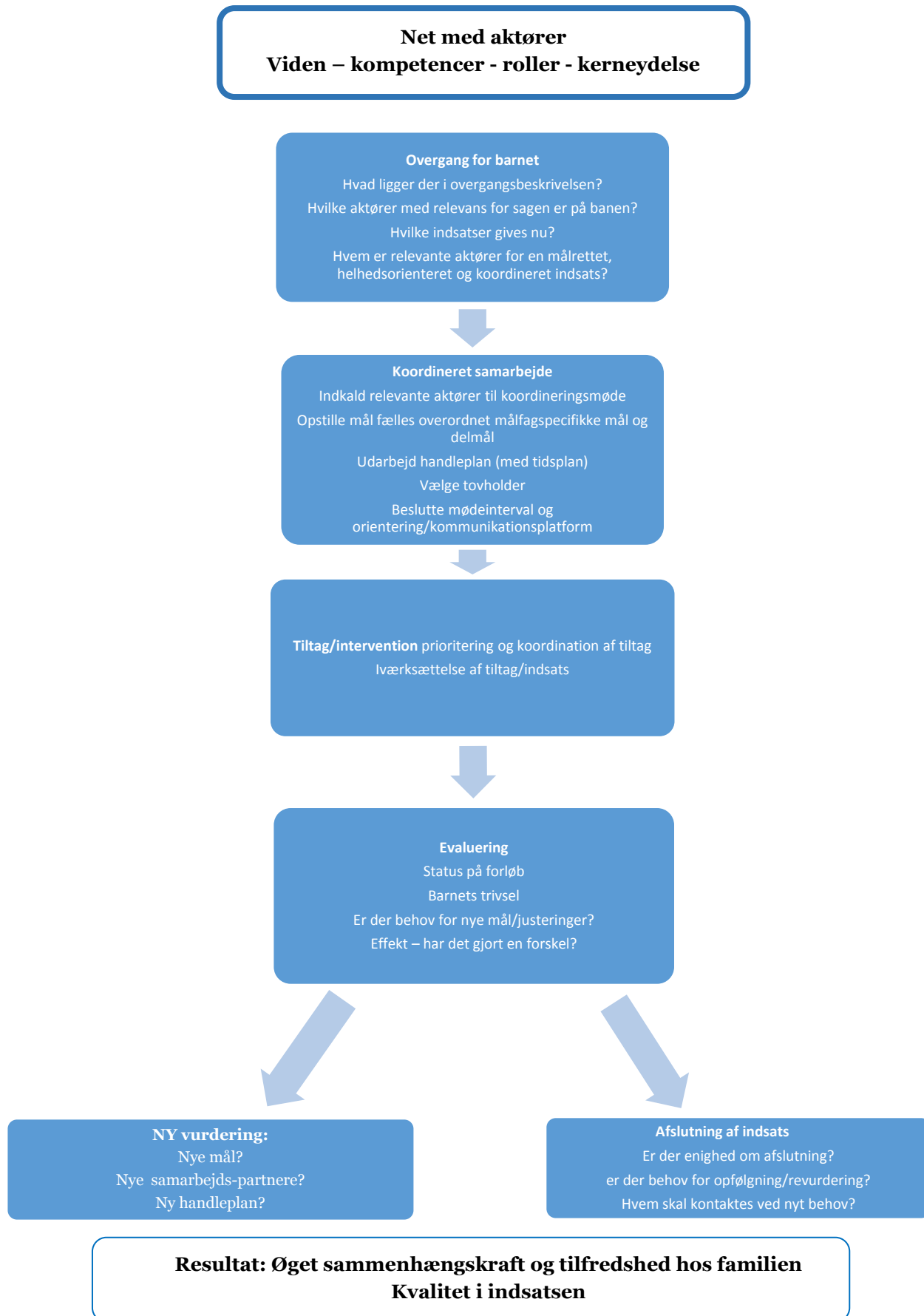
For at sikre, at det tværfaglige samarbejde omkring overgangen med forældre, dagtilbud/skole, Børn & Familie, Sundhedsplejen mv. har den ønskede effekt, er det nødvendigt at alle bidrager på dialogisk vis. Formålet er at skabe åbenhed for at søge muligheder sammen, gennem gensidig tilgængelighed og ansvarlighed i kommunikationen.

Forud for en eventuel overgangssamtale, er det særlig vigtigt, at alle mødedeltagere kender deres roller og baggrunden for det enkelte møde, for at bidrage bedst mulig ud fra den enkeltes position og faglige ståsted. Det betyder, at alle fagpersoner indledningsvis samt undervejs i det tværfaglige samarbejde, skal bidrage til en klar og tydelig kontekst, for i fællesskab at styrke mødeforberedelsen såvel som gennemførelsen af det gode samarbejds-møde.

Samtidig er det vigtigt, at forældre samt samarbejdsparter ved hvad der er aftalt, når mødet er slut. Det forventes at fagpersonerne koordinerer og følger op på indgåede aftaler, samt giver respons til samarbejdsparter og forældre.

Dette gælder når der er ting der er vedkommende for samarbejdet, eksempelvis hvis indsatser iværksættes/afsluttes, der er skift i personalet, sygdom mv.

Tværfagligt samarbejde og prioriterede tiltag i overgangen for barnet

Handleplan for overgangen mellem sundhedspleje og dagtilbud

I overgangen mellem sundhedsplejen og Dagpleje/vuggestue er formålet at holde den gode stil og en fælles metodetilgang på tværs af fagområder i forhold til den procedure, dokumentation og information, der understøtter barnet.

Overgangsskemaet udfyldes:

- Børn i trivsel (grøn position) udfyldes af forældre på opfordring fra sundhedsplejen og forældrene medtager og videregiver selv oplysningerne til dagtilbuddet
- Børn hvor man er bekymret eller stærkt bekymret (gul og rød position) udfyldes og underskrives af forældre og sundhedsplejerske, for at videregive oplysninger om barnets trivsel og evt. behov for særlig støtte til dagpleje eller vuggestue. Overgangsskemaet scannes ind og vedhæftes barnets journal og sendes til dagtilbudsleder i det område barnet får pasningstilbud

Forældrenes underskrift giver tilladelse til, at skemaet må videresendes til barnets kommende dagtilbud

Overgangsmøde aftales ved:

- Børn, hvor der er bekymring for barnets trivsel (gul position) aftales der overgangsmøde når sundhedsplejen vurderer, at der er behov
- Børn, hvor der er stærk bekymring for barnets trivsel (rød position) afholdes der altid overgangsmøde.

Overgangsskemaet sendes til den dagtilbudsleder, som skal modtage barnet i dagtilbud (sikker mail)

Sundhedsplejen har tovholderfunktion

I det tilfælde at dagtilbudslederen modtager overgangsmateriale på et barn, har modtagende dagtilbudsleder ansvaret for at videreformidle til den dagplejeleder/tilsynsførende, der skal modtage barnet. Ved overgang til private børnepassere formidles overgangsskema til den tilsynsførende pædagog. Dagtilbudslederen har tovholder funktion

Kontakt personer i overgangen mellem sundhedspleje og dagtilbud:

Kontaktperson:	Område
Florian Born Email: fbor@sonderborg.dk Telefon: 88 72 54 37 Mobil: 27 90 04 86	DKS Sonderborg
Søren Reinholdt Lilleør Email: slil@sonderborg.dk Telefon: / 27 90 02 55 Mobil: 27 90 02 55	Als NORD
Marianne Møller Nielsen Email: mmni@sonderborg.dk Telefon: 88 72 68 86 Mobil: 27 90 68 86	Als SYD
Lisbeth S. Løbner Email: llob@sonderborg.dk Telefon: 88 72 60 75 Mobil: 27 90 60 75	Ahlmann/Humlehøj/Ulkebøl
Inge Muusmann Email: imuu@sonderborg.dk Telefon: 88 72 65 90 Mobil: 27 90 82 87	Sønderborg ØST
Ronny Günewald Email: rgry@sonderborg.dk Telefon: 88 72 69 37 Mobil: 27 90 04 20	Dybbøl/Sundeved
Helle Christiansen Email: hcha@sonderborg.dk Telefon: 88 72 66 56 Mobil: 27 90 66 56	Broager/Gråsten

Handleplan for overgangen mellem dagpleje og børnehave

I overgangen mellem dagpleje og daginstitution er formålet er at holde den gode stil og en fælles metodetilgang på tværs af dagtilbud i forhold til den procedure, dokumentation og information, der understøtter barnet.

Sammenhængsmodel for dagplejen

I overgangen udleveres der på alle børn en udviklingsbeskrivelse sammen med trivselsvurdering, TRAS og overgangsskema, som dagplejeren udfylder sammen med forældrene 2 mdr. inden barnet skal starte.

Materialet afleveres af dagplejeren til daginstitution. Dagplejeren er tovholder

Overgangsmøde for børn

2 mdr. inden opstart i daginstitution vurderer dagplejepædagogen om et overgangsmøde, omkring barnet man er bekymret for, er nødvendigt.

For børn hvor der er en stærk bekymring skal der altid være et overgangsmøde

Daglejepædagogen er tovholder og ved mødet deltager:

Forældre, dagplejepædagogen, modtagende institution og dagplejeren kan indkaldes ad hoc af dagplejepædagogen. Tværfaglige samarbejdspartnere kan deltage.

Mødet foregår så vidt muligt i modtagende daginstitution. I særlige tilfælde kan dagplejepædagogen vælge at holde mødet på neutral grund.

Det pædagogiske personale kan på baggrund af samtalen, overgangskemaet og materialet indkalde til opfølgingsmøde for at evaluere. Daglig pædagogisk leder af daginstitutionen er tovholder.

Overgangen gældende for alle børn.

Daglejeren tager kontakt til daginstitutionen og aftaler et uformelt møde, hvor børnene deltager. Overdragelsen gælder internt mellem de kommunale dagtilbud.

Handleplanen kvalificeres lokalt i samarbejdet mellem pågældende dagtilbud og årsplan udarbejdes lokalt

Handleplan for overgangen mellem dagtilbud og skole

I overgangen mellem daginstitution og SFO/skole er formålet er at holde den gode stil og en fælles metodetilgang på tværs af dagtilbud i forhold til den procedure, dokumentation og information, der understøtter barnet.

Sammenhængsmodellen for børnehave til SFO/skole

Med barnet følger en overgangsbeskrivelse som både forældre og personale udfylder og et overgangsmateriale (børneprofil), med henblik på at videregive oplysninger om barnets situation i overgangen fra en institution til en anden.

I de tilfælde, hvor der på baggrund af arbejdet med trivselsvurderingerne og barnets generelle udvikling, sundhed og læring er anledning til bekymring omkring barnets trivsel (gul position), skal der følges op på overgangsskemaet med en faglig vurdering af, om der afholdes en overgangssamtale. Ved stærk bekymring (rød position) eller ved særlige tiltag skal der altid holdes en samtale.

Ved samtalen deltager forældre, afgivende, modtagende institution og relevante fagpersoner. Afgivende institution har tovholder funktion i forhold til indkaldelse.

Det er den modtagende enheds ansvar i samarbejde med forældrene at prioritere og igangsætte pædagogiske indsatser i barnets nye kontekst i forbindelse med opstart. Tværfaglige samarbejdspartnere kan inddrages med henblik på rådgivning og vejledning om inkluderende tiltag.

Årsplan sammenhængsmodel

Til alle møder i overgangen er den inviterende part mødeleder og ansvarlig for at informationen indhentes og følger barnet.

September – Afdækningsmøde – tovholder dagtilbudsleder

Dagtilbudsleder (tovholder), skoleledelse, Tidlig indsats Pæd. Psykologisk Rådgivning Børn, SFO personale m.fl. mødes for at afklare:

- Hvilke børn der med fordel ville kunne profitere af særlig støtte. (Gul og Rød position)(jvf. visitationsprocedure)
- En tidlig afdækning af hvilke børn man kan forvente at forældrene skal inviteres med til en samtale (gul og rød position)
- En tidlig afdækning af for hvilke børn man kan have en formodning om skoleudsættelse

Ultimo Oktober/primio november – Klar parat skolestarts møde – tovholder skoleledelse
Klar parat start møde i skolen for forældre, hvor budskabet går i tråd med arbejdspapir, der bruges ved førskolesamtaler. (førskolepædagogerne fra børnehaver inviteres med)
November/december – <u>førskolesamtaler</u> – tovholder daglig pædagogisk leder/pædagoger
<ul style="list-style-type: none"> • Førskole samtaler i daginstitutioner, der tager afsæt i et arbejdspapir¹ (skoleparathed se bilag) til brug i samarbejdet med forældrene om at gøre barnet robust og parat til skole • Fælles overgangsbeskrivelse som udfyldes i fællesskab med forældre • Afklaring af hvad der skal samarbejdes om inden og i overgangen til skole. Institutions del og forældredel
Februar – <u>Afklaringsmøde</u> – Tovholder dagtilbudsleder
Der afklares hvilke børn man holder forældresamtale med og hvilke børn, der har brug for særlig støtte i overgangen. Det afklares hvilke forældre, hvis barn er i gul/ rød position, der skal indkaldes til samtale i april/ Skolen er forpligtiget overfor distriktsbørn i forhold til overdragelse af information (herunder samtykke) hvis en anden kommunal skole vælges.
April – <u>Overleveringsmøde</u> – tovholder o. klasse leder/skoleledelse
Alle børn overleveres med udgangspunkt i overgangsbeskrivelsen og overgangsmaterialet Børneprofil: Med barnet følger i <ul style="list-style-type: none"> • Samtykke fra forældre (findes i Hjernen og Hjertet) • Stamdataseddel • Overgangsbeskrivelse og Børneprofil indeholdende sidste sprogvurderingsrapport og sidste trivselsvurdering samt opfølgning I overleveringen tager man hensyn til at børn i grøn, gul og rød position kan have forskellige behov for dokumentation og tid i overleveringen. Skoleledelsen sætter rammen. Forældre til børn i en gul position, hvor det skønnes nødvendigt indkaldes til overleveringsmøde Forældre til børn i rød position indkaldes til overleveringsmøde
Maj – August - Der ligger en målsætning for perioden, som udarbejdes af modtagende skole.
Skolen vurderer om det er nødvendigt at indkalde til konsultativt møde ved børn, hvor der har været bekymring ved overgangen. Evaluering af overgangen tages op 1. gang årligt i styregruppen for sprog og læsestrategi.

¹ Se bilag Parat til SFO/skole som inspiration til det pædagogiske arbejde

Parat til SFO og skole

I Sønderborg kommune ønsker man at samarbejde omkring barnet i overgangen fra dagtilbud til skole.

Allerede når barnet går i børnehave møder det mange læringsmiljøer, der kan anspore til læring og mestring af de opgaver, der venter i skolelivet.

Læringsmiljøer omkring barnet findes også i barnets familieliv og fritidsliv.

Materialet er udarbejdet som inspiration til samarbejdet mellem Dagtilbud og Skole i Sønderborg kommune af arbejdsgruppen for overgange i tidlig opsporing.

Et arbejdsblad til forældre, daginstitution og skole i den proces det er, at gøre barnet robust og klar til start i SFO og skole

Papiret kan også ses som et arbejdsblad hvor man lokalt og i samarbejde med forældre, daginstitution og skole udarbejder arbejdsplaner for barnets skoleparathed

Barnets Personlige kompetence og trivsel:	Som forældre kan du arbejde med:
Tager ansvar for sig selv og andre: Evner empati (indlevelse), kan se hvordan andre har det Kan tale sig tilrette, frem for at handle i affekt	Tager ansvar for sig selv og andre: At sætte ord på dine egne følelser At sætte ord på barnets følelser At være rollemodel. Tale roligt, også når du selv og/eller barnet er vred
Holde styr på og kan genkende egne ting: Pakker selv tasken Lægger madpakken i køleskabet Passer på egen og andres ting Rydder op efter sig	Holde styr på og kan genkende egne ting: At lade barnet pakke sin egen taske og lægge madpakken i køleskabet At lade barnet tage ansvar og bære sin egen taske At lære barnet at passe på tingene og rydde op

	efter sig
<p>Kan modtage en kollektiv besked</p> <p>Kan huske mere end én besked Forstår en besked og kan videregive beskeden Husker aftaler, f.eks. at komme ind når det ringer Overholder anviste regler, f.eks. at blive på anvist område (skolegård og legeplads)</p>	<p>Kan modtage en kollektiv besked</p> <p>At lade barnet gentage besked eller aftale, som I har lavet At give barnet fornemmelse for tid , kendskab til klokken, ugedage og årstider</p>
<p>Har mod til at prøve nye ting</p> <p>Kan svare på tiltale, kan fortælle sit eget navn, alder og adresse Kan sætte ord på oplevelser Tør sige noget højt i klassen</p>	<p>Har mod til at prøve nye ting</p> <p>At fortælle barnet om dets omverden, familie, alder, adresse m.m. At tale med barnet om store og små oplevelser At give barnet udfordringer, som det magter</p>
<p>Har lyst til at lære og bruge ny viden</p> <p>Er nysgerrig Melder sig på banen Har lyst til at fortælle noget højt i gruppen og klassen</p>	<p>Har lyst til at lære og bruge ny viden</p> <p>At læse bøger med barnet/dialogisk læsning, besøge biblioteket Bruge tal og bogstaver i hverdagen . f.eks. lade barnet tælle tallerkner ved borddækning</p>
<p>Kan arbejde selvstændigt</p> <p>Tager initiativ Selvværd/tro på sig selv</p>	<p>Kan arbejde selvstændigt</p> <p>At give barnet små praktiske opgaver i hjemmet f.eks. borddækning, oprydning på værelset at lade barnet være alene til fritidsaktiviteter</p>
<p>Er selvhjulpen</p> <p>Kan klare toiletbesøg på egen hånd Kan klare af og påklædning Ved, hvilket tøj, der passer til vejret</p>	<p>Er selvhjulpen</p> <p>At lære barnet at klare toiletbesøg på egen hånd A lade barnet klare af og påklædning og afsætte tiden til det Snakke med barnet om vejret og om hvilket tøj der passer til det.</p>
<p>Motorisk modenhed</p>	<p>Motorisk modenhed</p>

<p>Opøver elementære grovmotoriske færdigheder gennem forskellige typer leg og aktiviteter i hverdagen</p> <p>Hoppe på et ben</p> <p>Stå på et ben 1 min. Uden at vælte</p> <p>Gadedrenge hop</p> <p>Sprællemænd</p> <p>kravle og krybe med krydsmønstre af ben og arme</p> <p>kaste og gribe en bold</p> <p>Fingergreb. Kan holde på en blyant</p> <p>trille og slå kolbøtter</p>	<p>Sikre at dit barn bruger kroppen og har mulighed for at gå/løbe/bevæge sig i naturen</p> <p>Triller ned af bakker</p> <p>Balancere på træstammer</p> <p>Lege i svømmehallen</p> <p>Styrker sin balance og derved opøver evnen til koncentration</p> <p>Opfordre dit barn til at holde med korrekt skrivegreb på blyanten og giv dit barn mulighed for at legeskrive og tegne</p>
Barnets sociale kompetencer	Som forældre kan du arbejde med
<p>Kan samarbejde med andre</p> <p>Kan forstå og respektere regler og tåle at tabe</p> <p>Kan vente på tur</p> <p>Kan løse en opgave sammen med andre, bidrage og give plads</p>	<p>Kan samarbejde med andre</p> <p>At spille spil sammen, hvor regler overholdes</p>
<p>Deltager i fælles aktiviteter</p> <p>Accepterer at nogle aktiviteter er obligatoriske</p> <p>Kan rette opmærksomheden mod det at fungere i gruppen og lytte efter en vejledning</p>	<p>Deltager i fælles aktiviteter</p> <p>At bakke op om initiativer og deltage i arrangementer i daginstitution og skole</p>
<p>At skabe og indgå i relationer</p> <p>Ved hvordan man er en god kammerat</p> <p>Kan udsætte egne behov og tilbyde at hjælpe andre</p>	<p>At skabe og indgå i relationer</p> <p>At støtte op om venskaber. F.eks. ved at lave legeaftaler</p> <p>At tale positivt om andre børn og voksne</p>
<p>Kan klare kritik/vejledning</p> <p>Kan håndtere at få en irettesættelse af en voksen</p> <p>Kan håndtere et andet barns afvisning</p> <p>Kan vurdere egen rolle set i forhold til andres</p>	<p>Kan klare kritik/vejledning</p> <p>At bevare roen når barnet irettesættes</p> <p>At være synlig og tydelig i dine krav til barnet og undlade at give en masse unødige forklaringer</p>

konflikter	At sige hvad du vil have barnet til at gøre og lade være med at opstille valgmuligheder for barnet
Barnets sproglige kompetencer	Som forælder kan du arbejde med
<p>Kan forstå og bruge sproget uafhængigt af situationen</p> <p>Svarer meningsfuldt på spørgsmål om ”hvordan”, ”hvorfor”, ”hvem” og ”hvad”</p> <p>Kan genfortælle en oplevelse og fortælle om noget, som skal ske senere</p> <p>Bruger tal, ord og bogstaver i leg</p> <p>Kan genkende bogstaver og ”legeskrive” ord</p>	<p>Kan forstå og bruge sproget uafhængigt af situationen</p> <p>At sætte ord på hændelser og oplevelser for barnet</p> <p>At synge og læse sammen med barnet og bruge rim og remser</p> <p>At bruge tal og bogstaver i hverdagen</p>
<p>Kan kommunikere med sin omverden</p> <p>Kan fortælle sammenhængende om oplevelser</p> <p>Håndterer konflikter og udfordringer ved hjælp af sproget</p>	<p>Kan kommunikere med sin omverden</p> <p>Tale med barnet og hjælpe det med at sætte ord på oplevelser, følelser og handlinger</p>